

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa

Warszawa, 20 sierpnia 2012 r.

ZSS/500/20/2012/KT

**Pan
Jacek Cichocki
Minister Spraw Wewnętrznych**

Wznowy Panie Ministrze,

z troską i niepokojem odebrałem ostatnie doniesienia prasowe o wzroście liczby zatruczeń tzw. dopalaczami, czyli środkami zastępczymi, używanymi zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub używanymi w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych od ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124).

Pomimo, wynikającego z art. 44b ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, całkowitego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, środki te są dostępne, a handel nimi odbywa się głównie z wykorzystaniem Internetu. Nie wymaga głębszego uzasadnienia, że dobro małoletnich, których życie lub zdrowie może być zagrożone na skutek użycia tzw. dopalaczy, wymaga efektywnego egzekwowania istniejącego zakazu. Niezbędne jest zatem, w mojej opinii, przeprowadzenie pogłębionej analizy przedstawionego problemu i wypracowanie skuteczniejszych – niż stosowane dotychczas – rozwiązań zmierzających do przestrzegania obowiązującego prawa, w tym przeciwdziałających wykorzystywaniu sieci internetowej jako narzędzia obrotu środkami zastępczymi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 3, art. 10 ust. 1 pkt 2 oraz art. 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o podjęcie działań w zakresie swoich kompetencji oraz o poinformowanie o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku
Marek Michalak

Warszawa, dnia 20 września 2012 r.

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

BMP-0791-2-2/2012/MK/MKa

**Pan Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

Szanowny Panie Rzeczniku,

W nawiązaniu do wystąpienia Pana Rzecznika z dnia 20 sierpnia 2012 roku (sygn. ZSS/500/20/2012/KT), dotyczącego *podjęcia działań w związku ze wzrostem liczby zatruczeń tzw. dopalaczami*, uprzejmie informuję, że kwestia związana z obrotem i wytwarzaniem „środków zastępczych” została uregulowana ustawą z dnia 8 października 2010 roku *o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. Nr 213, poz. 1396), w której Państwowa Inspekcja Sanitarna została wskazana jako podmiot odpowiedzialny do wykonywania zapisów ww. ustawy w zakresie tzw. dopalaczy.

Należy zaznaczyć, że wytwarzanie i obrót „środkami zastępczymi” zagrożone jest karą pieniężną nakładaną w drodze decyzji administracyjnej. Policja, odnośnie realizacji zapisów ustawowych w tym zakresie, pełni rolę wspierającą.

Współpraca w omawianym aspekcie prowadzona jest m.in. w oparciu o porozumienie z dnia 26 października 2011 roku zawarte między Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Farmaceutycznym, Szefem Służby Celnej oraz Komendantem Głównym Policji *o współpracy w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych*.

Zaznaczyć należy, że szczególną formą obrotu „środkami zastępczymi” jest ich sprzedaż za pośrednictwem sieci Internet, zarówno poprzez sklepy internetowe, jak i anonse/ogłoszenia prywatne.

Z informacji przekazanych przez Komendę Główną Policji wynika, że zdecydowana większość „sklepów” wskazuje jako miejsce działalności gospodarczej zagranicę, gdzie także zarejestrowane są domeny internetowe, poprzez które „sklepy” funkcjonują w sieci, co uniemożliwia podjęcie skutecznych czynności w celu zamknięcia witryny lub sklepu internetowego.

Ponadto, witryny internetowe, anonse i ogłoszenia usytuowane na polskich stronach jako formę kontaktu w celu nabycia „środka zastępczego”, wskazują formę wysyłkową, realizowaną po uprzednim zamówieniu przez podany komunikator internetowy lub numer telefonu. Policja nie ma możliwości uzyskania danych od operatorów i providerów pozwalających na identyfikację osób odpowiedzialnych za ich zamieszczanie.

Dodatkowo, szereg zidentyfikowanych podmiotów związanych z oferowaniem produktów psychoaktywnych, kamufluje swoją działalność pod pozorem hurtowni chemicznej oferującej odczynniki i szkło laboratoryjne lub sklepów etnobotanicznych oferujących egzotyczne gatunki roślin.

Warto również zaznaczyć, że osoby zajmujące się obrotem „środkami zastępczymi” od chwili obowiązywania wspomnianej nowelizacji ustawy, szczególną uwagę zwracają na sposób formułowania zawartych w ogłoszeniach treści tak, by nie wyczerpywać znamion przestępstwa.

Biorąc pod uwagę powyższe, trudno jest oszacować skalę zjawiska.

Działania Policji, w związku ze zwalczaniem obrotu „środkami zastępczymi” w sieci Internet, koncentrują się na monitoringu i analizie treści ogólnodostępnych w sposób powszechny. Komenda Główna Policji, realizując zadania dotyczące ograniczania przestępczości w Internecie w zakresie obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania narkotyków, prowadzi również rozpoznanie wprowadzenia do obrotu w Internecie substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy) z terenu Polski. Uzyskane informacje wraz z ustaleniami przekazywane są na bieżąco do Głównego Inspektora Sanitarnego.

Niezależnie od powyższego chciałbym dodać, iż w 2011 roku, w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań *Razem bezpieczniej*, ówczesne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji dofinansowało projekty, w ramach których realizowane były m.in. działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii. Ogółem dofinansowanie z programu *Razem bezpieczniej*, w tym zakresie otrzymało 15 projektów na łączną sumę 917.076,80 zł.

Z poważaniem

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

p. Michał DESKUR
Podsekretarz Stanu